

Тақво билан вараъ орасидаги фарқ | Тазкия дарслари (252-дарс)

19:00 / 22.10.2023 2702

Тақво билан вараъ орасидаги фарқлар қуйидагилардан иборат:

Тақво ҳимояга тайёргарликдир. Вараъ шубҳани даф қилишдир.

Тақво сабаби аниқ нарсадир. Вараъ сабаби гумон нарсадир.

Тақво инсон ўзи сақланишни истаётган нарсадан ҳазир бўлишидан иборат бўлиб, у ила инсон ва у ёмон кўрган нарса орасида тўсиқ ҳосил бўлади. Вараъ эса оқибати қандай тугаши гумон бўлган нарсадан нафсинг жудо бўлишидир.

Қуръони Карим тақводорларга бир қанча башоратларни ваъда қилган, улар жумласига қуйидагилар киради:

Ёрдам, нусрат, икром, илм, ҳикмат, гуноҳларнинг ювилиши, ажрларнинг кўпайиши, мағфират, осонлик, ишнинг енгил кўчиши, ғам ва ташвишдан қутулиш, бу дунёда ризқнинг кенг бўлиши, охиратда азоб-уқубатдан нажот топиш, тавфиқ, мурод ҳосил бўлиши ва бошқалар.

Қуръони Каримнинг бир юз етмиш бешта оятида «тақво» сўзи келган. Мазкур оятларни ўрганиб чиққан уламоларимиз уларнинг қуйидаги сарлавҳаларга тақсимланишини мулоҳаза қилганлар:

Тақводорларнинг сифатлари ҳақидаги оятлар.

Аллоҳ таоло Бақара сурасида шундай деб марҳамат қилади:

مِن هُدًى عَلَىٰ أَوْلِيٰكَ ۖ يُوقُونَ هُرُوبًا لِآخِرَةِ قَبْلِكَ مِنَ الْأَنْزِلِ وَمَا إِلَيْكَ أَنْزِلَ بِمَا يُؤْمِنُونَ ۚ وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ رِزْقَهُمْ مِمَّا الصَّلَاةَ وَيُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ يُؤْمِنُونَ بِالَّذِينَ ۖ لَئِن لَّمْ يَكُنْ ذَلِكَ

الْمُفْلِحُونَ هُمْ وَأَوْلِيٰكَ عَلَيْهِمْ

«Ушбу Китобда ҳеч шубҳа йўқ, у тақводорларга ҳидоятдир. Улар ғайбга иймон келтирадиган, намозни тўкис адо этадиган ва Биз уларга ризқ қилиб берган нарсалардан нафақа қиладиганлардир. Ҳамда сенга нозил қилинган нарсага ва сендан олдин нозил қилинган нарсаларга иймон келтирадиган ва охиратга аниқ ишонадиганлардир. Ана ўшалар Роббларидан бўлган ҳидоят узрадирлар ва ана ўшалар, ўшаларгина зафар топувчилардир» (2-5-оятлар).

Яъни Қуръони Карим шундай Китобки, унинг ҳақлигига ҳеч шак-шубҳа йўқ. Унда ҳамма нарса очиқ-ойдин, аниқ-равшандир.

Қуръони Каримнинг яна бир сифати шуки, у

«тақводорларга ҳидоятдир».

Ҳидоят мақсадга эриштирувчи йўлни лутф билан кўрсатишдир.

Тақводорлар эса уқубатга элтувчи нарсалардан сақланадиган шахслардир.

Демак, Қуръони Карим ҳидоятдан баҳраманд бўлиш учун тақводор бўлиш керак экан. Тақвосиз қалбга Қуръони Карим ҳидоят солмайди. Кимки Қуръони Каримдан ҳидоят олибдими, демак, унда тақво бор экан.

Кейинги оятда мазкур тақводорларнинг сифатлари келади:

«Улар ғайбга иймон келтирадиган, намозни тўқис адо этадиган ва Биз уларга ризқ қилиб берган нарсалардан нафақа қиладиганлардир».

Ушбу оятда Қуръон ҳидоятдан баҳраманд бўла оладиган тақводорларнинг сифатларидан учтаси саналган. Биринчиси:

«ғайбга иймон келтирадиган».

Абул Олия ғайбга иймон келтиришнинг тафсирида:

«Аллоҳга, Унинг фаришталарига, китобларига, набийларига, қиёмат кунига, жаннатига, дўзахига, мулоқотига, ўлимдан кейинги ҳаётга ва қайта тирилишга ишонишдир», деган эканлар.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.